

Hea lugeja!

Sinu kätte on jõudnud järjekordne Juridica number. Käesolev number on pühendatud üliõpilaste kirjutatud magistritöödele. Igal aastal on Juridica välja andnud eraldi numbriga üliõpilaste magistritööde teemal ning ka see aasta ei jää erandiks.

Me elame ühelt poolt keerulisel ajal. Maailma eri paigus on toimumas relvastatud konfliktid. Teisalt aga elame huvitaval ajal, sest on küllalt erinevaid probleeme, mis vajavad kas õiguslikku reguleerimist või kus tuleb analüüsida ning selgitada kehtiva normi sisu ja selle rakendamise praktikat.

Käesolev Juridica number sisaldab läbilõiget nendest õiguslikest probleemidest, mida on analüüsitud üliõpilaste magistritöödes. Magistritöö on esimene oluline teaduslik töö. Magistritöö arendab iseseisvat teaduskirjandusega töötamise oskust ning samuti üliõpilase seisukohtade teaduslikult põhjendatud esitamise oskust.

Siinses Juridica numbris esitatud kaastööd kajastavad ainult ühte osa nendest õiguslikest teemadest, mida üliõpilased on magistritöödes uurinud. Teemade ring on mitmetahuline. Käsitlemist leiavad autoriõiguse probleemid, äriühingu osaluse müügilepingu ning kapitaliühingu otsuste vaidlustamise probleemid, samuti detailplaneeringu olulised õiguslikud küsimused. Lisaks eespool öeldule on käsitletud selliseid karistusõiguse teemasid nagu kuriteo matkimine ja pikaajalisele kohtumisele tulnud külastajate õiguste kaitse. Samuti on oluline teema seotud äriühingu maksuresidentsusega, kui tegemist on kaugtööga.

Kaugtöö on üks neist paljudest teemadest, mis avaldab mõju nii maksuõiguslikult, sotsiaalkindlustusõiguslikult kui ka tööõiguslikult. Nii tuleb kaugtöö puhul arvestada, et sotsiaalkindlustusmaks määratakse selle kaudu, kus on kaugtöö tegija tegelik harjumuspärane töökoht. Üksikisiku tulumaks määratakse isiku residentsuse kaudu. Mitteresidentist äriühing võib aga piiriülese kaugtöötaja tõttu silmitsi seista ärikasumi tulumaksuga maksustamise riskiga. Seega, kuigi kaugtöö ühelt poolt pakub paindlikku võimalust töö tegemiseks, siis kaugtööga seotud kõrvalharud (maksuõigus ja sotsiaalkindlustusõigus) vajavad erinevat lähenemist. Liiasi tuleb kaugtöö puhul näiteks arvestada Euroopa Liidu ülese kokkuleppega, mis lubab kaugtöötajate sotsiaalse kindlustuse puhul teha erandeid üldisest töökoha põhimõttest.

Õiguslike probleemide ring on lai. Tuleb üsna selgelt tõdeda, et juristid ei tekita probleeme, vaid nad soovivad neid probleeme lahendada. Inimesed ise suudavad probleeme tekitada hulga rohkem, tegutsedes „iseenese tarkusest“. Kuigi üsna tihti soovitatakse kasutada „talupojamõistust“, siis õiguslike probleemide lahendamisel jääb sellest väheseks. Vaja on tunda õigusliku reguleerimise loogikat, tausta, miks mingisugune õiguslik regulatsioon kehtestati, samuti juba olemasolevat kohtupraktikat, mis aitab konkreetset õiguslikku probleemi lahendada.

Hea meel on tõdeda, et huvi juuraõpingute vastu püsib jätkuvalt suur. Vajadus nende inimeste järele, kellel on väga head õiguslased teadmised ja oskused, ei ole kuhugi kadunud. Juridica käesolevas numbris avaldatud artiklid näitavad veenvalt, et meie tudengitel on väga hea argumenteerimisoskus ning oskus töötada erinevate kirjandusallikatega. Iga õiguslik seisukoht peab olema argumenteeritud, kinnitatud kas kohtupraktikaga või teadusuuringutega. Ainuüksi lausest „Aga mina ju arvan nii“ ei piisa mingisuguse õigusliku normi adekvaatseks rakendamiseks või õigusliku probleemi lahendamiseks.

Paraku tuleb tõdeda, et rõõm ja mure käivad käsikäes. See on elu pardaoks. Käesolevast numbrist leiab lugeja ka järelehüüde silmapaistavale õppejõule ja teadlasele Uno Lõhmusele.



Gaabriel Tavits
TÜ õigusteaduskonna direktor